ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 27ης Φεβρουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-140/01,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον B. Mongin, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου του Βελγίου, εκπροσωπούμενου από την A. Snoecx,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου, παραλείποντας να κοινοποιήσει τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 98/18/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαρτίου 1998, για τους κανόνες και τα πρότυπα ασφαλείας για τα επιβατηγά πλοία (ΕΕ L 144, σ. 1), ή παραλείποντας να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς την οδηγία αυτή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την εν λόγω οδηγία και από τη Συνθήκη ΕΚ,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τη N. Colneric (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, τον R. Schintgen και τον Β. Σκουρή, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: S. Alber
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 27 Μαρτίου 2001, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, βάσει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου, παραλείποντας να κοινοποιήσει τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 98/18/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαρτίου 1998, για τους κανόνες και τα πρότυπα ασφαλείας για τα επιβατηγά πλοία (ΕΕ L 144, σ. 1), ή παραλείποντας να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς την οδηγία αυτή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την εν λόγω οδηγία και από τη Συνθήκη ΕΚ.

Νομοθετικό πλαίσιο και διοικητική διαδικασία

2 Ο σκοπός της οδηγίας 98/18, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 1, είναι να εισαχθεί ενιαίο επίπεδο ασφαλείας της ζωής και της περιουσίας και προστασίας του περιβάλλοντος στα νέα και στα υπάρχοντα επιβατηγά πλοία και ταχύπλοα επιβατηγά σκάφη, όταν αυτά εκτελούν εσωτερικά δρομολόγια, και να θεσπιστούν διαδικασίες διαπραγμάτευσης σε διεθνές επίπεδο για την εναρμόνιση των κανόνων που ισχύουν για τα επιβατηγά πλοία τα οποία εκτελούν διεθνή δρομολόγια.

3 Το άρθρο 14 της οδηγίας ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την 1η Ιουλίου 1998.

2. Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες της αναφοράς αυτής καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή όλες τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία. Η Επιτροπή ενημερώνει τα άλλα κράτη μέλη σχετικά.»

4 Η Βελγική Κυβέρνηση διαβίβασε στην Επιτροπή, ως μέτρο μεταφοράς της οδηγίας στην εθνική νομοθεσία, το βασιλικό διάταγμα της 9ης Δεκεμβρίου 1998 περί εφαρμογής της οδηγίας 98/18 (*Moniteur belge* της 25ης Δεκεμβρίου 1998, σ. 41217, στο εξής: βασιλικό διάταγμα της 9ης Δεκεμβρίου 1998).

5 Το άρθρο 1 του διατάγματος αυτού ορίζει ότι το διάταγμα έχει εφαρμογή στα επιβατηγά πλοία στα οποία έχει τοποθετηθεί η τρόπιδα ή που βρίσκονται σε αντίστοιχο στάδιο κατασκευής την 1η Ιουλίου 1998 ή μετά την ημερομηνία αυτή.

6 Εκτιμώντας ότι το Βασίλειο του Βελγίου είχε μεταφέρει μόνον εν μέρει την οδηγία 98/18, η Επιτροπή τού απηύθυνε, στις 11 Αυγούστου 1999, προειδοποιητική επιστολή σύμφωνα με το άρθρο 226 ΕΚ.

7 Με απαντητικό έγγραφο της 27ης Σεπτεμβρίου 1999, η Βελγική Κυβέρνηση κοινοποίησε το βασιλικό διάταγμα της 12ης Νοεμβρίου 1981, περί κανόνων για επιβατηγά πλοία που δεν εκτελούν διεθνή δρομολόγια αλλά πλέουν αποκλειστικά σε μια περιορισμένη ζώνη ναυσιπλοΐας κατά μήκος της ακτής (*Moniteur belge* της 4ης Φεβρουαρίου 1982, σ. 892, στο εξής: το βασιλικό διάταγμα της 12ης Νοεμβρίου 1981). Επιπλέον ανακοίνωσε την έκδοση νέου βασιλικού διατάγματος στον συγκεκριμένο τομέα.

8 Στις 7 Σεπτεμβρίου 2000 η Επιτροπή απηύθηνε στο Βασίλειο του Βελγίου αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία το κάλεσε να λάβει να αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς αυτήν εντός δύο μηνών από της κοινοποιήσεώς της.

9 Η Βελγική Κυβέρνηση απάντησε και ανακοίνωσε, στις 17 Οκτωβρίου 2000, την έκδοση βασιλικού διατάγματος εντός του Δεκεμβρίου 2000.

10 Μέχρι τις 27 Μαρτίου 2001, οπότε ασκήθηκε η υπό κρίση προσφυγή, η Επιτροπή δεν είχε λάβει από τη Βελγική Κυβέρνηση καμιά νέα πληροφορία σχετικά με τη μεταφορά της οδηγίας 98/18 στο εσωτερικό δίκαιο.

Επί της προσφυγής

11 Η Επιτροπή υποστηρίζει με την προσφυγή της ότι η Βελγική Κυβέρνηση δεν της έχει κοινοποιήσει ακόμη τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου που θεσπίστηκαν σε όλους τους τομείς τους οποίους καλύπτει η οδηγία 98/18. Επιπλέον, δεν έχει στη διάθεσή της άλλα στοιχεία που να μαρτυρούν ότι το Βασίλειο του Βελγίου συμμορφώθηκε προς την οδηγία και, ειδικότερα, προς το άρθρο 14 αυτής. Για τον λόγο αυτό είναι αναγκασμένη να θεωρήσει ότι το Βασίλειο του Βελγίου παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το κοινοτικό δίκαιο.

12 Η Βελγική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι, σε μια πρώτη φάση, όσον αφορά τα νέα επιβατηγά πλοία, η οδηγία 98/18 εφαρμόστηκε με το βασιλικό διάταγμα της 9ης Δεκεμβρίου 1998, το οποίο αναφέρεται στην οδηγία αυτή.

13 Όσον αφορά τα λοιπά πλοία που καλύπτει η οδηγία 98/18, η Βελγική Κυβέρνηση επικαλείται τις σημαντικές δεσμεύσεις που απορρέουν από το βασιλικό διάταγμα της 12ης Νοεμβρίου 1981. Επιθυμεί επίσης να επιστήσει την προσοχή του Δικαστηρίου στον όγκο της εργασίας που συνεπάγεται η πλήρης μεταφορά της οδηγίας αυτής στο εσωτερικό δίκαιο, οι τροποποιήσεις των διατάξεων του βασιλικού διατάγματος της 12ης Νοεμβρίου 1981 και η κατάργηση του βασιλικού διατάγματος της 9ης Δεκεμβρίου 1998.

14 Η Βελγική Κυβέρνηση επισυνάπτει στο υπόμνημα αντικρούσεως ένα σχέδιο βασιλικού διατάγματος που θα μεταφέρει πλήρως την οδηγία 98/18 στο εσωτερικό δίκαιο.

15 Συναφώς υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή παρουσιάζεται κατά τη λήξη της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2000, C-384/99, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 2000, σ. I-10633, σκέψη 16). Μετά τη λήξη της προθεσμίας των δύο μηνών που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη της 7ης Σεπτεμβρίου 2000, το βασιλικό διάταγμα που ανήγγειλε η Βελγική Κυβέρνηση και του οποίου αναγνωρίζει τη χρησιμότητα για την πλήρη μεταφορά της οδηγίας 98/18 στο εσωτερικό δίκαιο δεν είχε, εν πάση περιπτώσει, ακόμη εκδοθεί.

16 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι πρακτικές ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξεως ενός κράτους μέλους δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση των υποχρεώσεων και των προθεσμιών που επιβάλλουν οι κοινοτικές οδηγίες, συνεπώς ούτε την εκπρόθεσμη ή ατελή μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο (βλ. μεταξύ άλλων αποφάσεις της 2ας Αυγούστου 1993, C-303/92, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, Συλλογή 1993, σ. I-4739, σκέψη 9, και της 12ης Φεβρουαρίου 1998, C-139/97, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1998, σ. I-605, σκέψεις 9 έως 11).

17 Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι το Βασίλειο του Βελγίου, παραλείποντας να θεσπίσει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 98/18, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

18 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Επιτροπή διατύπωσε σχετικό αίτημα και το Βασίλειο του Βελγίου ηττήθηκε, επιβάλλεται να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Το Βασίλειο του Βελγίου, παραλείποντας να θεσπίσει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 98/18/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαρτίου 1998, για τους κανόνες και τα πρότυπα ασφαλείας για τα επιβατηγά πλοία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

2) Καταδικάζει το Βασίλειο του Βελγίου στα δικαστικά έξοδα.

Colneric Schintgen Σκουρής

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Φεβρουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Η Πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

N. Colneric